

Słowo ku pamięci

*Sztambuchy XVIII-XX w. z kolekcji
Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu*

SZTAMBUCH

księga pamiątkowa, album, pamiętnik

*niem. Stammbuch, Album zur Erinnerung,
Erinnerung an die Fraternitas*

łac. album amicorum

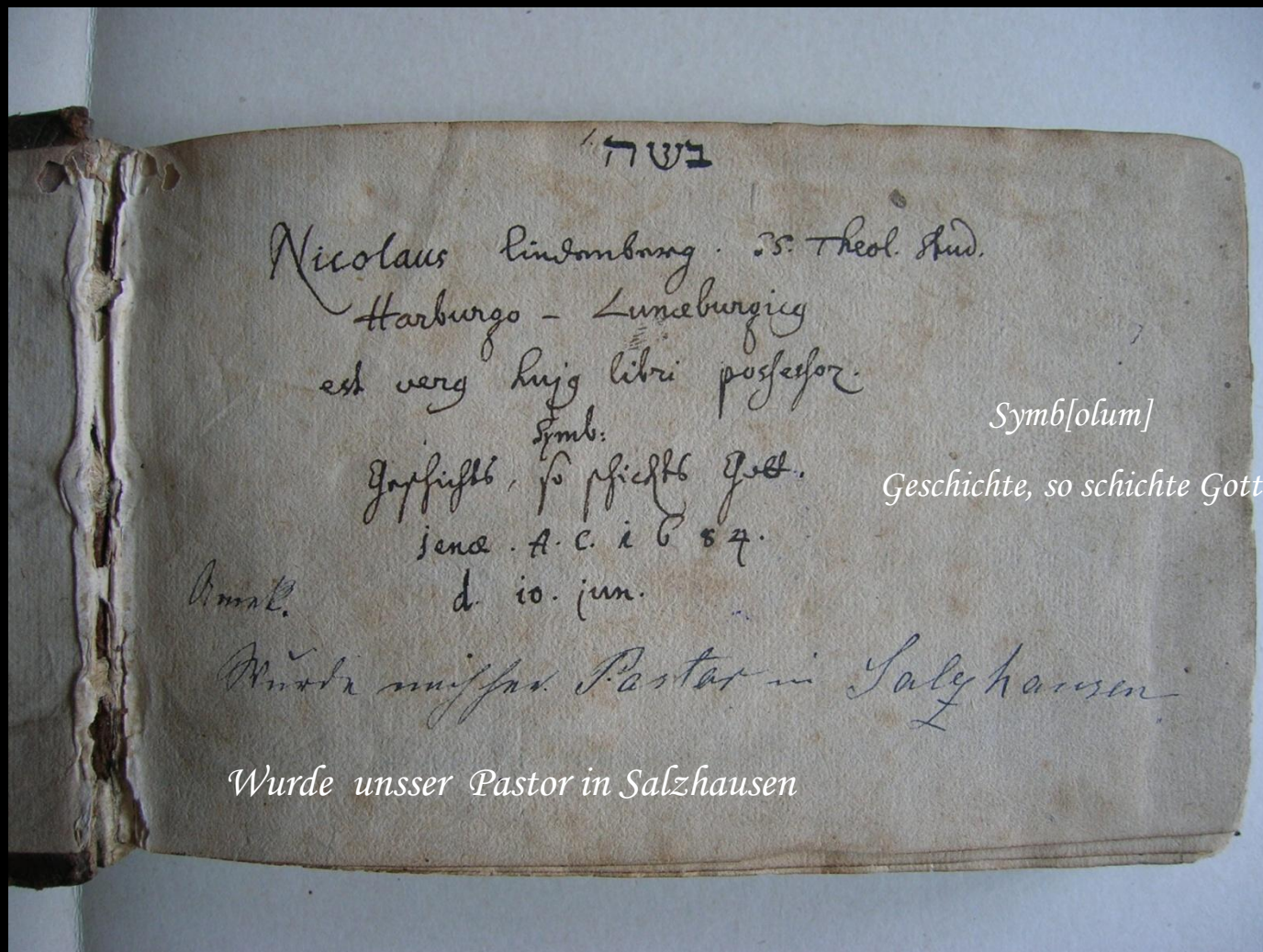
ang. book of friendship

nn. student, Dorpat, 1867-1874, rkp. 3147

Rkp. 3147 Karta tytułowa „albumu przyjaciół” przedstawiająca sceny ze studenckiego życia

Karta tytułowa najstarszego sztambucha w zbiorach BU. Przechodził w ręce kolejnych studentów z rodu Lindenburgów. Założony w 1684 r. w Jenie przez Nicolausa Lindenburga, studenta teologii uniwersytetów w Harburgu i Lüneburgu.

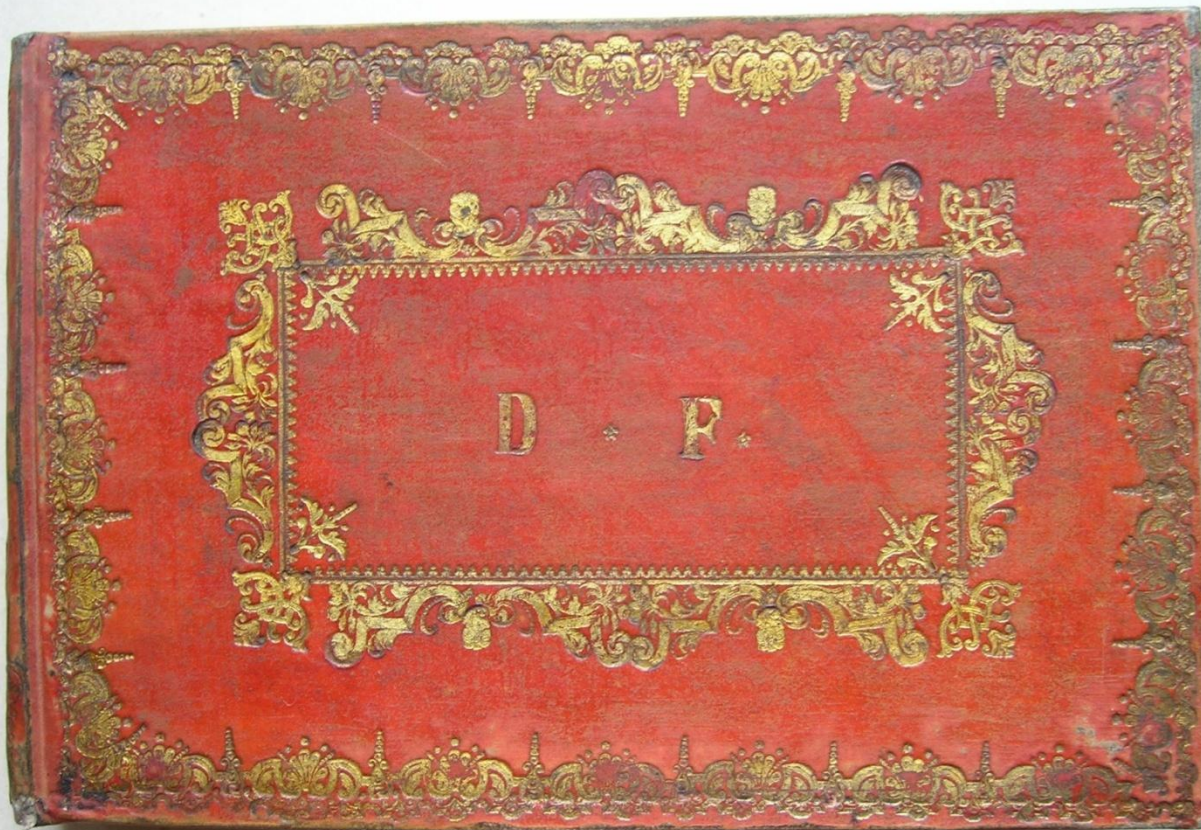
U dołu karty inną ręką notatką o późniejszej profesji Nicolausa – pastora w Salzhausen.

A	Druck	L	Druck	L	Druck
H. August Apel - - -	135	K. Borswalden - -	119	H. Carl. Theol. Schunn	155
" Apoloniaf - - - -	108	" Borswalden - -	113		
" Albrunf - - - -	40.	= Doctor. Brunfen	167		
		= Bruggemann -	33		
		Jann. Dinnuswilt - -	241		
		J. J. Lander	66		
		Conrad. Preden.	238.		
		Christ. Bierwirth	239	L	
		Johannes Preden	66	Linnifall Driben	89
		Georg - - - -	61.	Verbalen v. Dicker	138.
		M. D. W. " " " "	56		
		L. D. W. " " " "	196		
		Fu. P. W. " " " "	243		
		H. G. W. " " " "	124		
		" G. W. " " " "	140		
		" " " " " "	240		
		" " " " " "	241		

Właściciele niektórych sztambuchów tworzyli „indeksy” osób wpisujących się

Daniel Fischer ze Wschowy, 1754-1757, rkp. 379

I

Przykład ozdobnej okładki sztambucha XVIII-wiecznego

Denkmähler! gütter Freunde und Gönner! von

August Klembt. 1804. F. J. J. J.

Horstmann

słowo – kustosz pamięci

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿ ಸುಖವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು

ರಾಜ್ಯವಿಗಾಗಿ

ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ

There remaineth therefore a Rest to the People of God

Vom Solche Gottes ist noch einer Krieff vorhanden
Wann Du den müden Weg vorstero überstanden!

Falle in Tarssen
am 30. September
1756.

Benj. Schultze
Miss
sine dubio jam annis 1760 denatus.

Liczne wpisy z cytatami z literatury klasycznej (i nie tylko), - dowód erudycji wpisujących się studentów

Finis Coronat Opus

2 Krieg 719 Merk
1754

Johann Ernst Schlegel

109

Pożeczki

Starodawna Przypowieść, a prawdziwa pieśń
Z mądrymi Człowiek mądry, z głupcami głupi

w Toruniu

Roku P. MDCCLXI.

Dnia 24 Marca

Niech ci się Przyjacielu wierny
wielowładne Szczęścia kóło na zawsze
według myśli obraca; a ja przytym twoim
dorzgonnym konfidentem zostaję

Fan Ch. Schwarz Brodnicens. Pruss. St. S. T.

obraz ku pamięci

Dewiza herbowa: Szczerość i Troską

C. B.

V. B.

C. M.

V. B.

Rysunek wykonany przez C.F. Holle - studenta matematyki w Getyndze

26,

Certhia sannio.

Holle.

pełzacz (*certhia sannio*)

A. Klembt. fecit.

Nicolaus Lindenburg, Jena 1684 (-1838), rkp. 375 I

Osobom pozbawionym talentu plastycznego pozostawało wklejanie gotowych „obrazków sztambuchowych”, bardzo popularnych w XVIII-XIX w.

158

Wehlen.

Połączenie słowa i obrazu, czyli przykłady sztambuchowych „emblematów”.
Napis na pomniku brzmi: O! hier ruht ein gutter Freund (O, tu spoczywa dobry przyjaciel)

Typowy w twórczości sztambuchowej motyw „vanitas”. Częste jego wyobrażenie to głaz (pomnik, skała) z czaszkami (symbol śmierci, przemijania, nietrwałości życia) i refleksyjny napis, jak np. *Was sint die Vorhaben dieser Welt* (Jakie są zamysły tego świata...)

Na kartach sztambuchów można znaleźć także przykłady ilustracji mniej lub bardziej znanych historii, historyjek, opowiadań...

226. 228.

Voltaire's Candide.

Lappland.
 I, da der Fremde, er will mich nicht... ach! er will mich nicht... er will mich nicht - liebhaber.

....albo ilustracje do dzieł literackich czy filozoficznych, jak np. „Candide „ Voltaire’a

Nieliczne przykłady „obrazków” haftowanych (głównie motywy roślinne) to bez wyjątku rękodzieła kobiece ... Najwięcej (4) znajduje się w sztambuchu G. Fliege z Poznania

26.

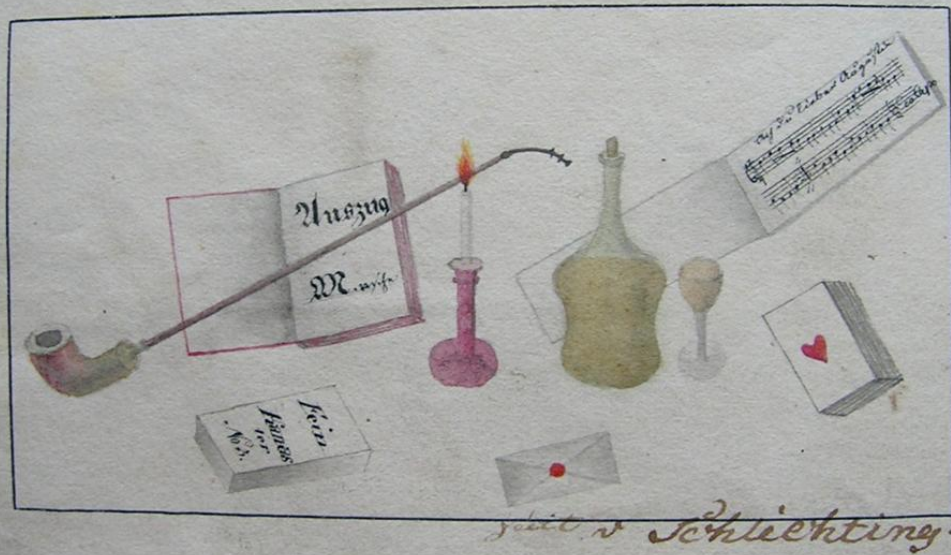
Simbel
Lied
Lied
Lied

Wollstein 219
März 1826.

Es soll ein kleines Aukerl
stehen
Du soll die Thurnvise
sich antreiben,
Aber gar nicht ist diese
Fellist:
Wirst du nach vielen Tagen
haben
Aber deine Thurnvise ist
gar nicht
So lieb aus der Thurnvise
Zu feiner von deiner Thurnvise
Thurnvise Emilie Lauscher

27.

Kolejny „obrazek” wykonany przez mężczyznę – „ku pamięci” wspólnych młodzieńczych rozrywek..

Joseph Geisler, Poznań, 1798-1801,

rkp. 381 I

Walenty Wroniecki

Szczerzy Przyjaciel

W. W.

„Przyklejona” kartka to iluzja...

Ciekawy koncept (autorski?)

wpisującego się Walentego Wronieckiego

82

Wenn dich die bösen Buben lo-
cken, so folge ihnen nicht,
so folge ihnen nicht,
so folge ihnen nicht!

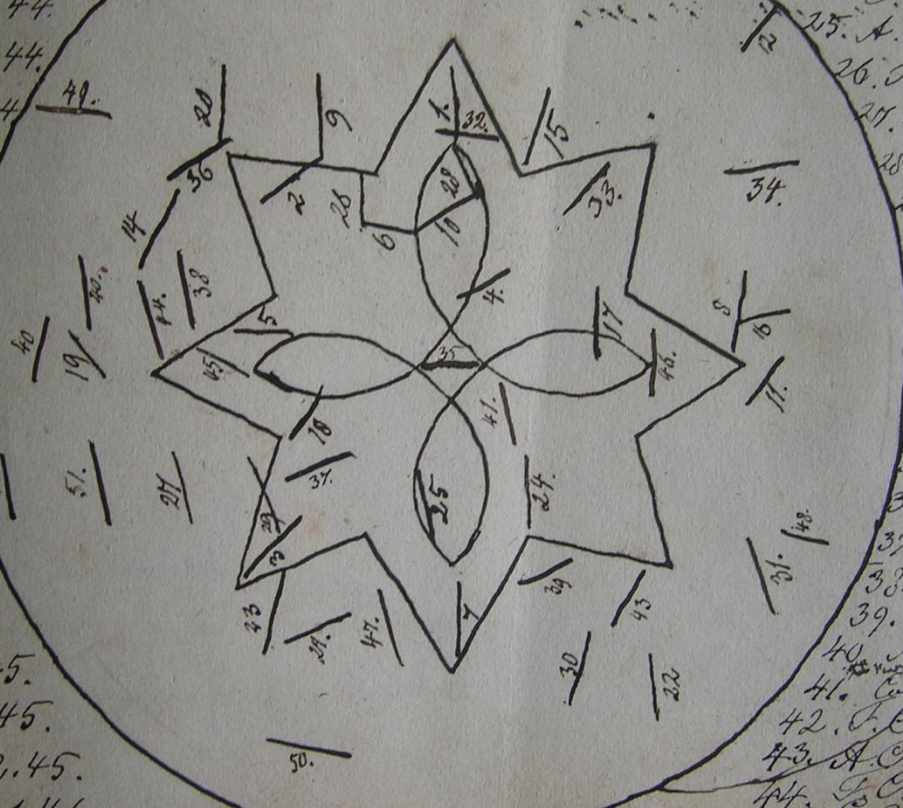
Thorn
1759.

Leinwand
Cantor. Vogt.

Wenn dich die bösen Buben locken, so folge ihnen nicht...

1. A.C. Wahi-Peter 1.43.
2. F.C. Comby 2.43.
3. A.C. Tschleper 2.43.
4. F.C. Tschleper 1.44.
5. A.C. Wahi-Peter 1.44.
6. F.C. Comby 2.44.
7. A.C. Tschleper 2.44.
8. F.C. Tschleper 1.45.
9. F.C. Tschleper 1.45.
10. L.C. Tschleper 1.45.
11. E.C. Mollatz 1.45.
12. C.C. Mollatz 1.45.
13. A.C. Wahi-Peter 1.45.
14. E.C. Mollatz 2.45.
15. L.C. Mollatz 2.45.
16. F.C. Comby 2.45.
17. C.C. Mollatz 2.45.
18. A.C. Mollatz 2.45.
19. A.C. Tschleper 2.45.
20. F.C. Tschleper 1.46.

48. C. 2.50 in Tschleper
49. F.C. in Tschleper 1.51.
50. A.C. in Mollatz 2.51.
51. F.C. in Comby 2.51.

21. E.C. Mollatz 1.46.
22. C.C. Mollatz 1.46.
23. A.C. Wahi-Peter 1.46.
24. F.C. Comby 2.46.
25. A.C. Tschleper 2.46.
26. F.C. Tschleper 1.47.
27. L.C. Tschleper 1.47.
28. A.C. Wahi-Peter 1.47.
29. F.C. Comby 2.47.
30. A.C. Tschleper 2.47.
31. C. Schilling in Mollatz 1.48.
32. F.C. Tschleper 1.48.
33. A.C. Wahi-Peter 1.48.
34. C.C. Mollatz 1.48.
35. F.C. Tschleper 1.48.
36. F.C. Tschleper 2.48.
37. A.C. Tschleper 2.48.
38. Comby in Mollatz 1.49.
39. F.C. Tschleper 1.49.
40. A.C. Wahi-Peter 1.49.
41. Comby in Comby 2.49.
42. F.C. Comby 2.49.
43. A.C. Tschleper 2.49.
44. F.C. Tschleper 1.50.
45. E.C. Mollatz 1.50.

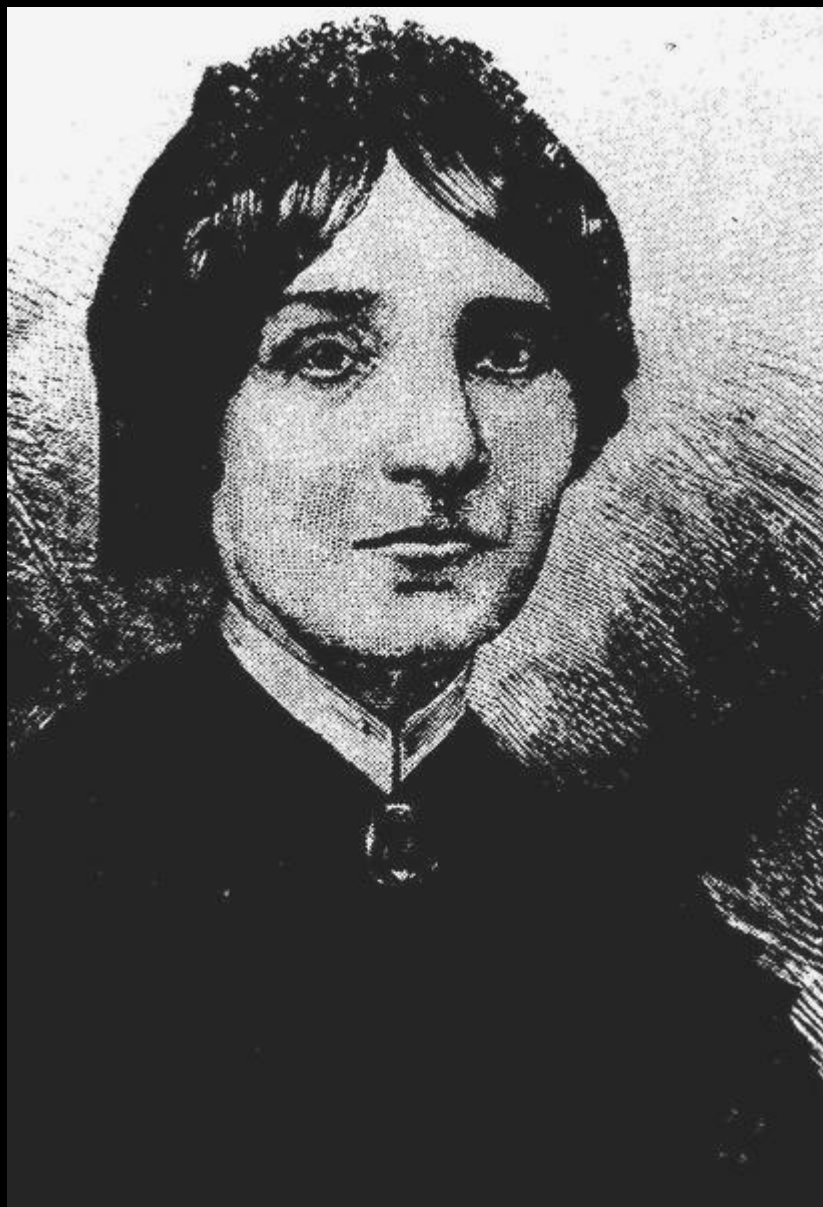
46. A.C. Wahi-Peter 1.50.
47. F.C. Comby 2.50.

Sztambuchowa zagadka: co oznacza ten „diagram”?

Jeden z dwóch znajdujących się w BU sztambuchów Wincentego Niemojowskiego, dokumentujący czas jego podróży i studiów w Erlangen

sztambuch - listownik

Paulina z Lauczów Wilkońska

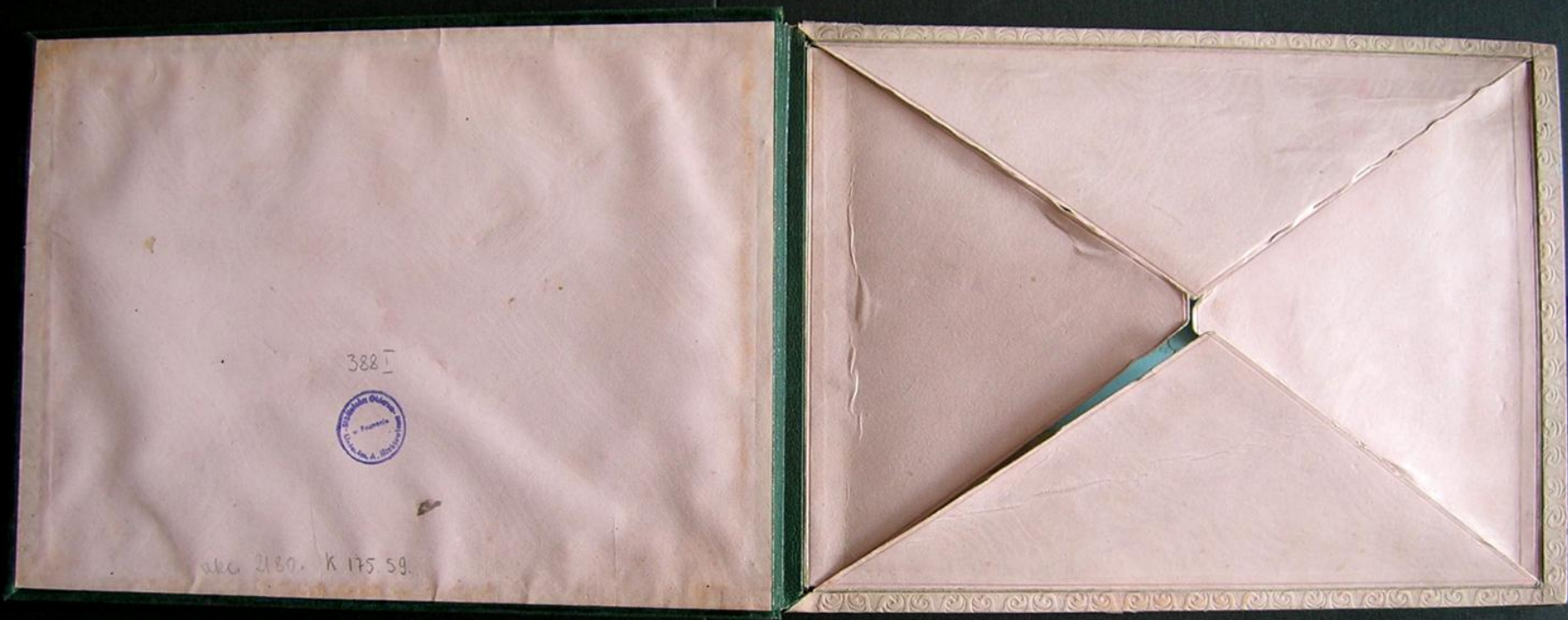
(1815-1875)

ur. w Swarzędzu, pisarka, pamiętnikarka

sztambuch-listownik, Pauliny z Lauczów Wilkońskiej, 1842-1857, rkp. 388 I

rkp. 388 I

388 I

ake 2180. K 175 59.

rkp. 388 I

1-20

Lupa kädessä on minun tyylillä jost' enstly,
Jost' jost' pöytäkirjasta.

Ragnan Daria 1. kirkonkanta
1844.

Marol Kibelt.

388

K 175 59

4A.
45.
Cajm křádý w ten čas bylló jest enoty,
jdy jest poswicením.

Cagnaú diia 1. listopada
1844.

Charal Libelt.

Jednym Bóg daje geniusz czy talent zdolny urodzić
 swój narad, drugim narad dany po prostu ich dzieł i
 pociecha z ich objawienia — Z chluba zapisz się w powst
 ostatnich, 9, do pierwszych myślenia zaliczają. Te dla której
 kilka słów dozwolono mi serce, jako wyraz głębozo
 wyznawania i próba zachowania mi w łaskawej
 pamięci — Stanisław Moniuszko. —

1846. r. Petersburg — 1. 2. Warszawa.

85
90

Matko Boga! co darem trwałych Łask przez wieki,
 Dowodzień nam Koronę Polską, swej opieki;
 Gromisz wroga Tej Kraju, wyjednaj u Syna...
 Wierny poduj potęgię na niwach Raszyna. —

Kujak z pól Raszynskich: wien przepisany z pomnika
 na pomniku w Wale. Anna z Magnuszewskich wójeńska

Felicya Wasilewska

*Sztambuch-listownik
Felicy z Wasilewskich Boberskiej
(1825-1889)*

*ur. we Lwowie, publicystka, pedagog,
założycielka pierwszego nowoczesnego zakładu
dla kobiet*

rkp. 27 III

*Felicja Boberską z mężem Alojzym,
działaczem niepodległościowym,
uczestnikiem Wiosny Ludów na Węgrzech
w 1848 r.*

Spis rzeczy.

Lp. nr.	Tytuł	Str.	Kart.	Form.	Czas	Miejsc.	Uwagi
1.	List ks. Marka	3	1	16°	~		oddzielnie
2.	List Adama Mickiewicza do B. Zaleskiego	5	1	8°	13. IX. 1841		proszki ze zbioru autografów k. hajuski; drukowni
3.	List Zygmunta Krasińskiego do Jul. Stowczyka	6	1	8°	31. V. 1840		druk. Pam. Lit. 1905. I
4.	List Józ. B. Zaleskiego do Genowaty Proskurny	8	2	zw.	—		
5.	List J. U. Stanciszewa do N. Leona Sapiehy	13.	2	32°	8. V. 1841		
6.	List Mikołaja hr. Fredry do Tadeusza Wątkowskiego	16	2	zw.	22. XII. 1837		} oddzielnie opis.
7.	List Aleks. hr. Fredry do ks. Leona Sapiehy	17	2	zw.	29. II. 1844		
8.	List ju. H. Lembkińskiego do A. Karwowskiego	2	2	zw.	30. I. 1833		
9.	List ju. J. Bema do J. Wasilewskiego		1	8°	21. II. 1821		
10.	Kartuszka z podpisem ^{z general. komisją} Ant. K. C. W. K. R. Karła	13.	1	zw.	—		
11.	List A. E. Odyńca do Salomei Bocu Stow.	9	2	zw.	8. II. 1851.		
12.	Wiersz Ant. Gorcekiego „Kosciół chmaty”	11	1	8°	28. III. 1826		
13.	List Bronisława Trentowskiego do A. Surkowskiego	2	2	zw.	9. VII. 1848		brak
14.	List Józefa Kremora do A. Bielowskiego	2	2	zw.	—		
15.	List Józefa Kremora " " "	2	2	zw.	11. VI. 1852		
16.	Karta wycieczki Augusta Cieszkowskiego	—	—	—	—		brak
17.	List Józefa Korwinoskiego do	21	2	zw.	24. V. 1852		brak
18.	List Leona Goszczyńskiego do A. Bielowskiego	19	1	zw.	26. IV. 1857		
19.	List Leona Goszczyńskiego do	18	2	zw.	16. V. 1872		
20.	Listy do Klementyny Koprowskiej do {a. Szostkowskiej k. Lewickiej		2	zw.	—		
21.	List ks. Karła Antoniowicza		1	zw.	—		brak
22.	List J. J. Romaszkińskiego do A. Bielowskiego	20	1	zw.	17. VII. 1856		
23.	List Franciszka Wężyka do Karła Szajnoch		2	8°	16. II. 1855		brak
24.	List Stanisława Asimurki do H. Zidkowskiej		2	zw.	—		"

Luciel Gja, prajiel cošli
kuro! Szajucha.

Lwow 6 lipca 1857.

Milosc - bezowa wyobrazi skante -
Panki mydlane - molyta - nachante -
Dziom zastany i tym co zostali
Na isto niegnosi dziomni i wahi
R. W. B.

Imie moje zanadto maloienne jako pamiatka, zanadto niegnane jako au-
bograf, zanadto postednie co do znaczenia, nie przyzodzi bynajmniej krasni-
mejszych. Naktrestone pobiedznie postuzy ono tylko - chyba do pojedynczego zapob-
nienia przynajmniej miejsca - chyba do semwielkiego wzmozniczenia calosci krasni,
do semwielkiego podniesienia wartosci zapisanych tu imion gnamienichy
chyba wrescie jako silny bodziec dla mnie samego, aby w cioniejchoty stanat
sie je wywalz niawsi dzisiejszej i jakakolwiek choty najotrosmniejsza swiniacyf
² czasem
je zastuga.

Lwow 8 lipca 1857

Walerij Lozinskiy

list Giuseppe Mazziniego

Giuseppe Mazzini
(x 20/IV 1805 + 10/IV 1872)

15. Radwa Street.
King's Road.

Monsieur.

J'ai reçu la lettre que vous
avez eu l'obligeance de m'écrire.
C'est à mon ami de Radwa
Street. Je vous en remercie.
De ce que j'ai fait pour moi.
Surtout, j'ai vu que il
était suffisant de l'avoir
mentionnée, comme je l'ai
fait, à Monsieur Sadey
lui-même. Bien dit.

Giuseppe Mazzini

bilet wizytowy Salomei Bécu

Spytaj serca to Ci powie. . Gdy tam zniknie powieść szczerze.¹³

Cheerli wiedzie jak się powie

Do imię na napisie.

J M a 1826.

„Horoskop”

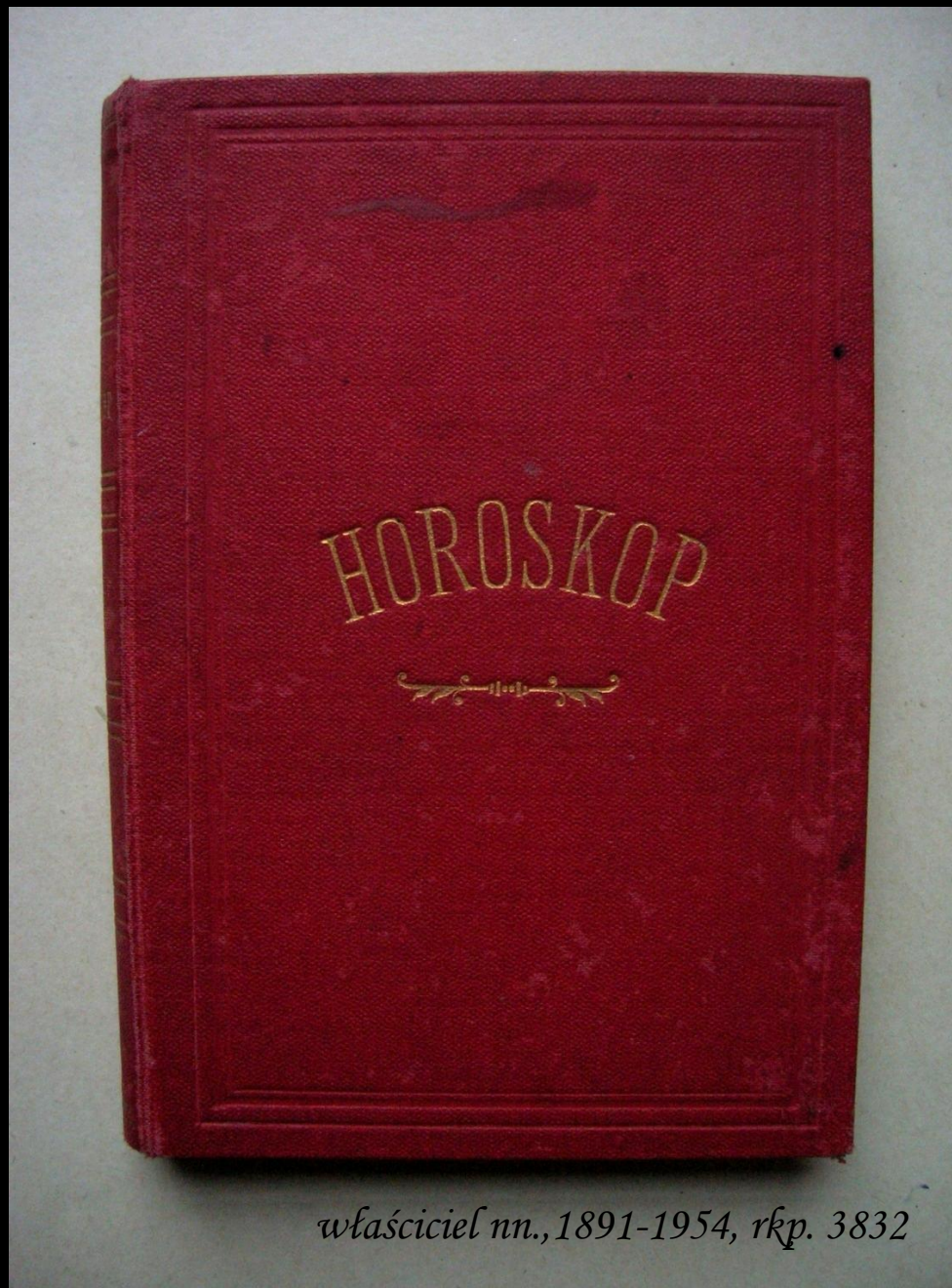
czyli

sztambuch – kalendarz

(koniec XIX wieku)

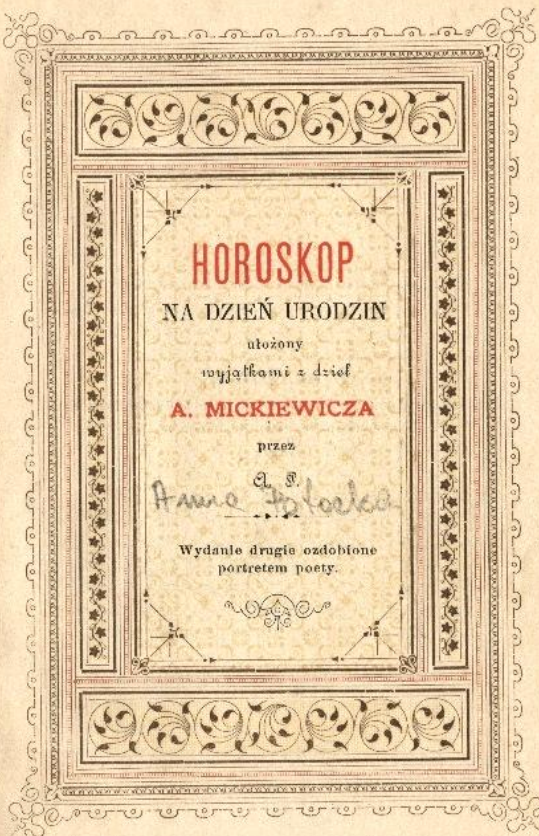
„Horoskop” to polską wersją angielskiej książeczki towarzyskiej „Birthday Book”, przeszczepiona na grunt polski u schyłku XIX wieku przez Annę Potocką.

To rodzaj małego kalendarza z przypisanymi na każdy dzień roku cytatami z dzieł wybranego autora – w polskim Horoskopie z utworów Mickiewicza. Obok tych poetyckich myśli, zawierających – jak pisze we wstępie do Horoskopu Anna Potocka – „charakterystykę bądź przepowiednię lub przestrozę, zamieszczają się własnoręczne podpisy naszych miłych i znajomych, każdego pod dniem jego urodzin”. W ten sposób każdy wpisujący się do Horoskopu przekazywał jego właścicielowi pewną myśl, życzenie, „wróżbę” przypisaną na dzień jego urodzin, a więc przez niego niejako wybraną. W zbiorach BU znajdują się dwa Horoskopy: należący do Marii z Zaleskich Czartoryskiej z wpisami z lat 1883-1910 (rkp. 3457) oraz nieznanego właściciela (właścicieli) prowadzony w latach 1891-1954 (rkp. 3832)

właściciel nn., 1891-1954, rkp. 3832

HOROSKOP

HOROSKOP
NA DZIEŃ URODZIN
ulożony
wyjątkami z dzieł
A. MICKIEWICZA
przez
Anna J. Łośka
Wydanie drugie ozdobione
portretem poety.

1844 418

LIPIEC 13.

Człowiek święty jest równie jak Stwórca bogaty,
Bo Stwórca z nim podziela wszystkie swoje światy.

Zdania i Uwagi.

Teraz po świecie błądzą szerokim,
I pędzą życie tulacze.

Pożegnanie Childa Harolda.

LIPIEC 14.

Człowieku, gdybyś wiedział, jaka twoja władza!

Dziady. Część III. Prolog.

Śród rerażniejszych ludzi smutno płyną chwile,
Wolałbym żyć przed wieki, a dziś być w mogile.

Almotenabbi.

LIPIEC 15.

Dziś w mej pamięci, jak w ciemnej mogile,
Leżą już zmarłe mej rozkoszy chwile.

Glaur.

... mam duszę gorzką, co się z hańbą kłóci.

Szansfary.

80

LIPIEC 13.

LIPIEC 14.

LIPIEC 15.

Jacek Malcewsky
Trenczyn 1897.

*Horoskop Marii z Zaleskich Czartoryskiej,
wpisy z lat 1883-1910, rkp. 3457*

CZERWIEC 22.

Sztukmistrzu ziemski, czém są twe obrazy,
Czém są twe rzeźby i twoje wyrazy?
ARCY-MISTRZ.

Tyś dni twe przeżył, ojcze spowiednika!
GIAUR.

CZERWIEC 23.

Któżby nie pragnął przyjaźni!
Z bogiń, które na ziemi młodość umie tworzyć,
Wszakże tę najpiękniejszą córkę wyobraźni,
Najpierwszą zwykła rodzić, i ostatnią morzyć.
NOWY ROK.

Łatwiej jest przywykać, aniżeli odwykać.
DO FR. MALEWSKIEGO.

CZERWIEC 24.

Pójdź do jaskini, gdy strzeżę wychycę
Z gniazda łwie małe, i rozmów się z lwicę,
Spróbuj ukoić jej żalose jęki;
Mojej nie ulżysz, nie rozdrażniaj męki.
GIAUR.

Wnijdź o przesłizne stońce na zgubę księżycy.
ROMEO I JULIA. (AKT II. SC. III.)

CZERWIEC 22.

673

Pauline Larovsky

Arakou 4/2 1893.
Marya Homolau
Bymanow 4/93.

CZERWIEC 23.

CZERWIEC 24.

Ja do jaskini? He nie... 111

W jak niżej jaskini, jak u Księstwa
Dwostawos Chaptoryshich, Kaiserhofes
Pragnęlbym iść a nie umieć.
Lima pomiedzy postami
Lima jaskini

Eustachy Targowski
1 x 86 ostapkiwce

LUTY 25.

Wsi nie lękam się. Jeżeli w wielkiem mieście żyłam,
To dawno, zapomniałam — wieś zawsze lubiłam,
I wierz mi, że mnie moje kogutki i kurki
Więcej bawily, niżli owe Peterburki.

PAN TADEUSZ. KSIĘGA XII.

Piórem dosyć kiwam.

KORR. DO ODYŃCA.

LUTY 26.

Snuć miłość, jak jedwabnik nie ze siebie snuje,
Lać ją z wnętrza, jak źródło wodę z siebie leje,
Rozplaszczając ją jak blachę, gdy się złoto kuje,
Rozsypywać po ziemi, jak się zboże sieje,
A hodować jak matka, gdy dziecię piastuje.

Z PUGILARESU A. MICKIEWICZA 1839.

O ty, której wdzięki

Budzą bolesną radość i rozkoszne męki.

PAN TADEUSZ. KSIĘGA XI.

LUTY 27.

Pierwsza mowa szatana do rodu ludzkiego
Zaczęła się najskromniej od słowa: dla czego?

ZDANIA I UWAGI.

..... ja do rady młoda.

PAN TADEUSZ. KSIĘGA XII.

LUTY 25.

Antoni Grobicki

O, topkowie 18 $\frac{14}{6}$ 83

LUTY 26.

Teofil Xenostawicz

Floweria 1883 r.

LUTY 27.

GRUDZIEŃ 31.

Jeżeli Pan Bóg złączył, ludzie nie rozłączą!
Może się troski wasze pomyślnie zakwiecą.
DZIADY. CZĘŚĆ IV. KSIĄDZ.

Gdybym nie wiedział, że poczciwszego i lepszego
od ciebie człowieka znaleźć trudno wzdrygnął-
bym się od zgrozy. —

DO JANA CZECHOTA.

137
GRUDZIEŃ 31.

Wojciech Kossak
10/2 96 Berlin

PAŹDZIERNIK 16.

... skoro wstąpił w szranki,
Nikt się nie ważył na ostro z nim gonić,
Pierwsze mu zgodnie odstępując wianki.
KONRAD WALLENROD I.

Ona jest jak królowa nad państwami marzeń.
SEN (z Byrona).

PAŹDZIERNIK 17.

Nie chciałbym widzieć na ziemi i w niebie
Podobnej tobie, chyba samą siebie. —
GIAUR.

Lękaj się jadu, który w oczach żmii płonie.
SONET XIII. DO ...

PAŹDZIERNIK 18.

Przytrafia się to często, że dobry człek jaki
Niewdzięcznika przygarnie;
Ale trafia się częściej, że niewdzięcznik taki
Przepada marnie.

CHŁOP I ŻMŁA.

Bądź więc spokojny i staraj się leczyć z tęsknoty.
DO FRANCISZKA MICKIEWICZA.

PAŹDZIERNIK 16.

X Forster, Stalewski

Berlin 17/3 90.

Jg. Meyer

140
Auden
Mówi
27/III 04 Anger

PAŹDZIERNIK 17.

PAŹDZIERNIK 18.

Hygienic

Obstaprower

24 maja 1896

Stanisław Moty

Berlin 3 Maja 1896

*„Niech barometr twego życia
stoi zawsze na pogodzie”*

sztambuchy XIX/XX wieku

Szkolne, pensjonarskie i nie tylko...

*Pamiętnik "Emilii Bojarskiej,
Kraków, 1888-1902, rkp. 3767*

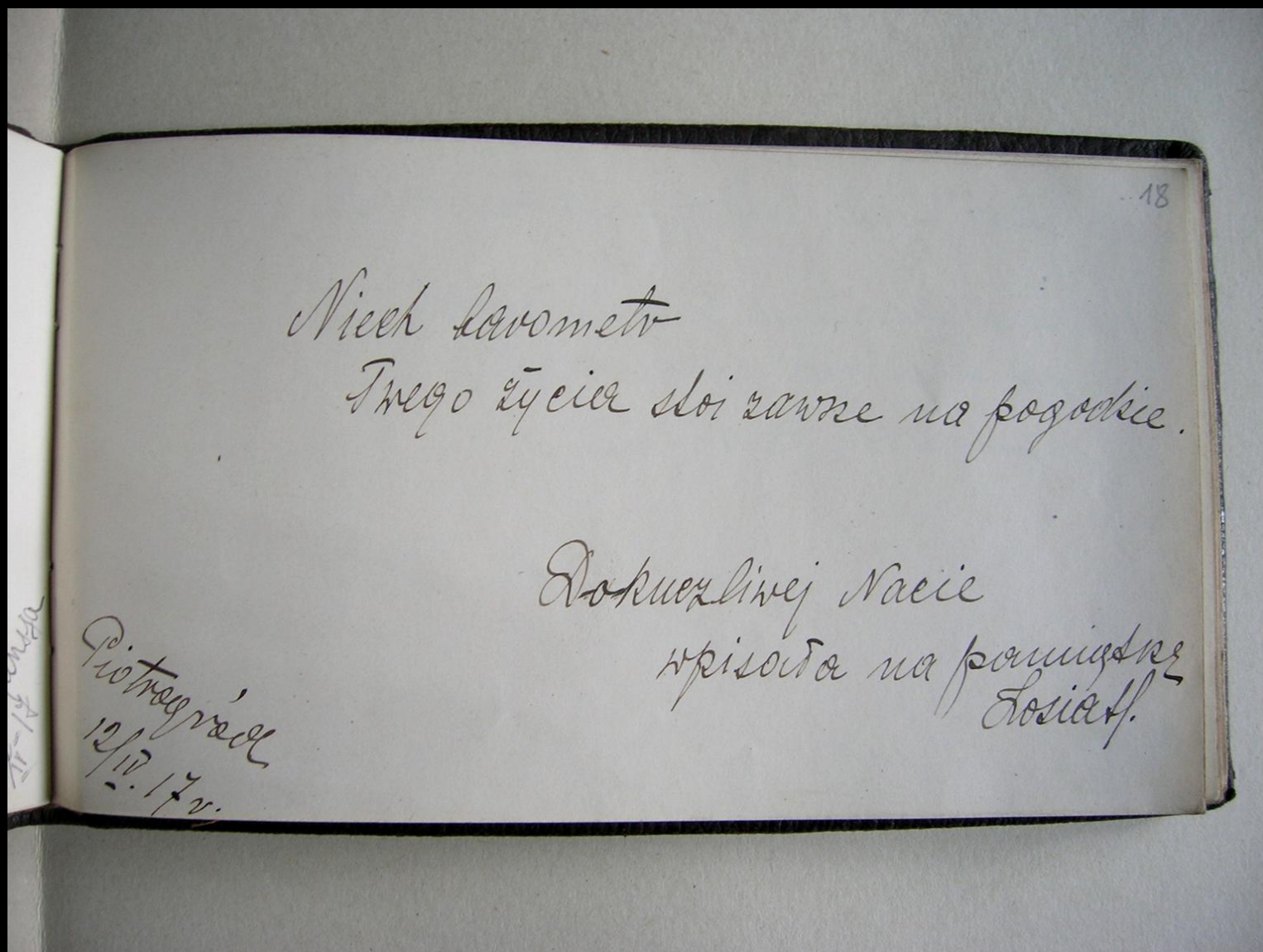
1
ПАМЯТНИК
EMILII
BOJARSKIEJ.

Łndrenia nowe są podobne do naszych
zębów: młodsze t.j. najmłodsze,
wyprzedają same; późniejsze z wieku
dojrzałego wyrzucają się z bólem. —

W Krakowie d. 14/ ~~Października~~ 889.

Waleryj

18

Niech barometr

Twego życia stoi zawsze na pogodzie.

Dokuczliwej Nacie

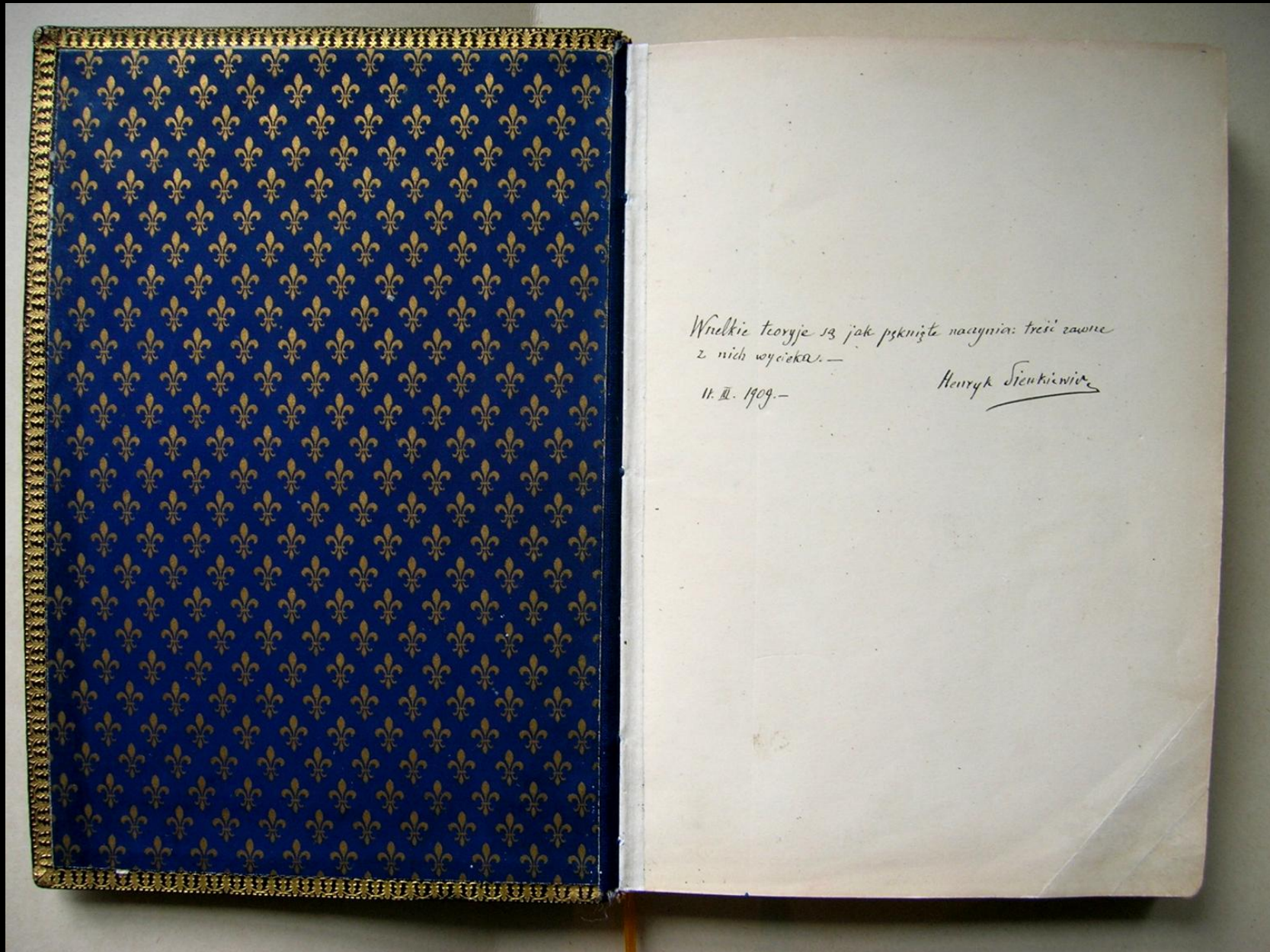
wpisoida na poniedziałek
Sosiał.

Piotrogród
12/IV 17 r.

Wśród pięknych sztambuchowych „laurek,” można znaleźć i takie szczere wpisy...

W masklinowej Nacie -
opisana Nela Kowalska.

Su-23/II-171.

Pamiętnik Krystyny Szyszłło, żony podróżnika i konsula RP w Peru. W przedwojennej Warszawie prowadziła salon towarzyski skupiający ówczesną polską elitę artystyczną, intelektualną i polityczną.

3907881

Niegodny syndykata wielkiego
Muzyców, z całym społeczeństwem
wpięty na kółki i pociąg
mogą spoczenie dzień -

Ignacy Jan Paderewski
Lódź, 27. 3. 1919.

2

Polska nie chce iść ani na lewo,
ani na prawo. Polska chce iść
naprzód, ale prosto.

Ignacy Jan Paderewski

Lisłape
1919.

09 K 513

Alchimowicz
1867

Łódź
Farefaryach Dąbowa
Kanonika

"Wiatr pomyslny"

rys. Wladr. Natger

Bardzo stara chata
 W pamiętki bogata,
 Co tam było dawno
 Szczęśliwie czy marno,
 Tylko pruchta o tem wiedzą
 I z duchami o nas bredzą.
 Bo jakie cuda robi natura, wiedzą.
 „Piękność i Wielkość musi się zrujnować.”
 By jeszcze lepszą na przyszłość zbudować.

Warszawa 19¹⁷/_{IX} 03

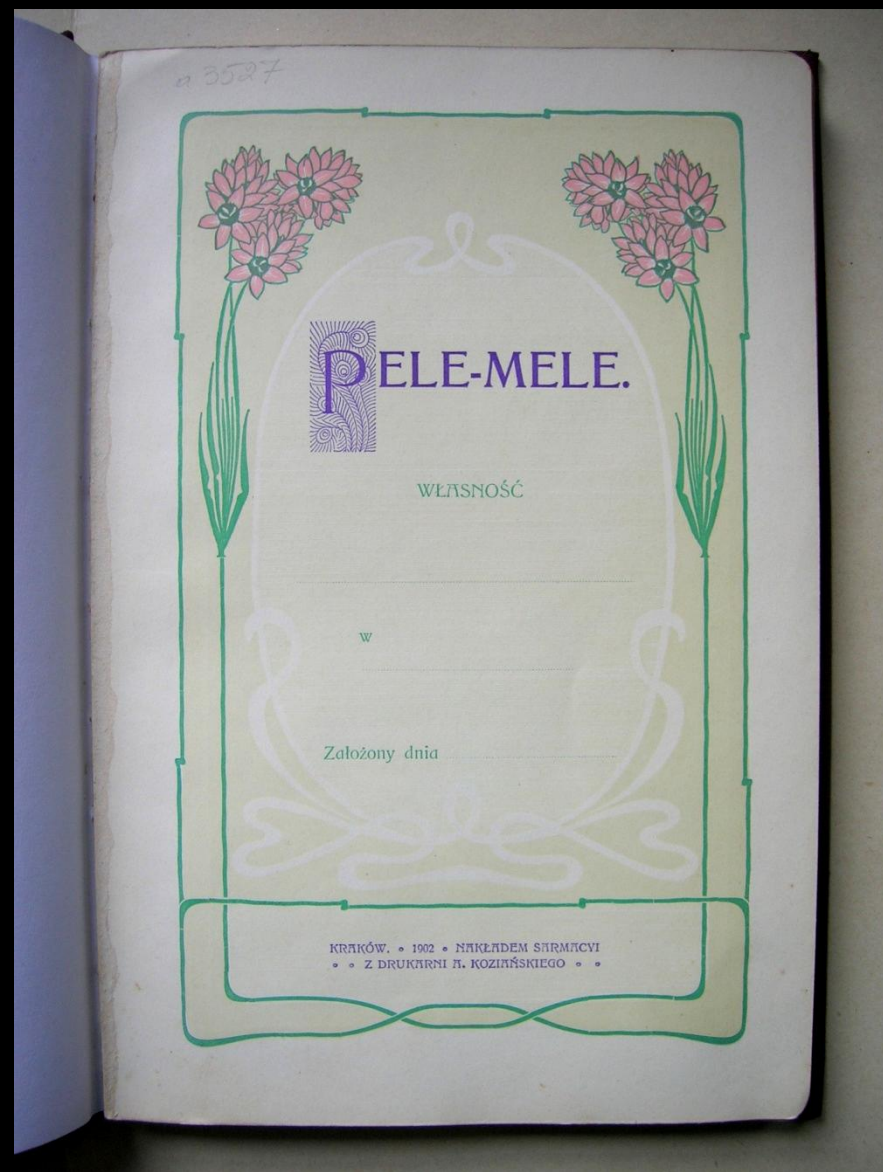
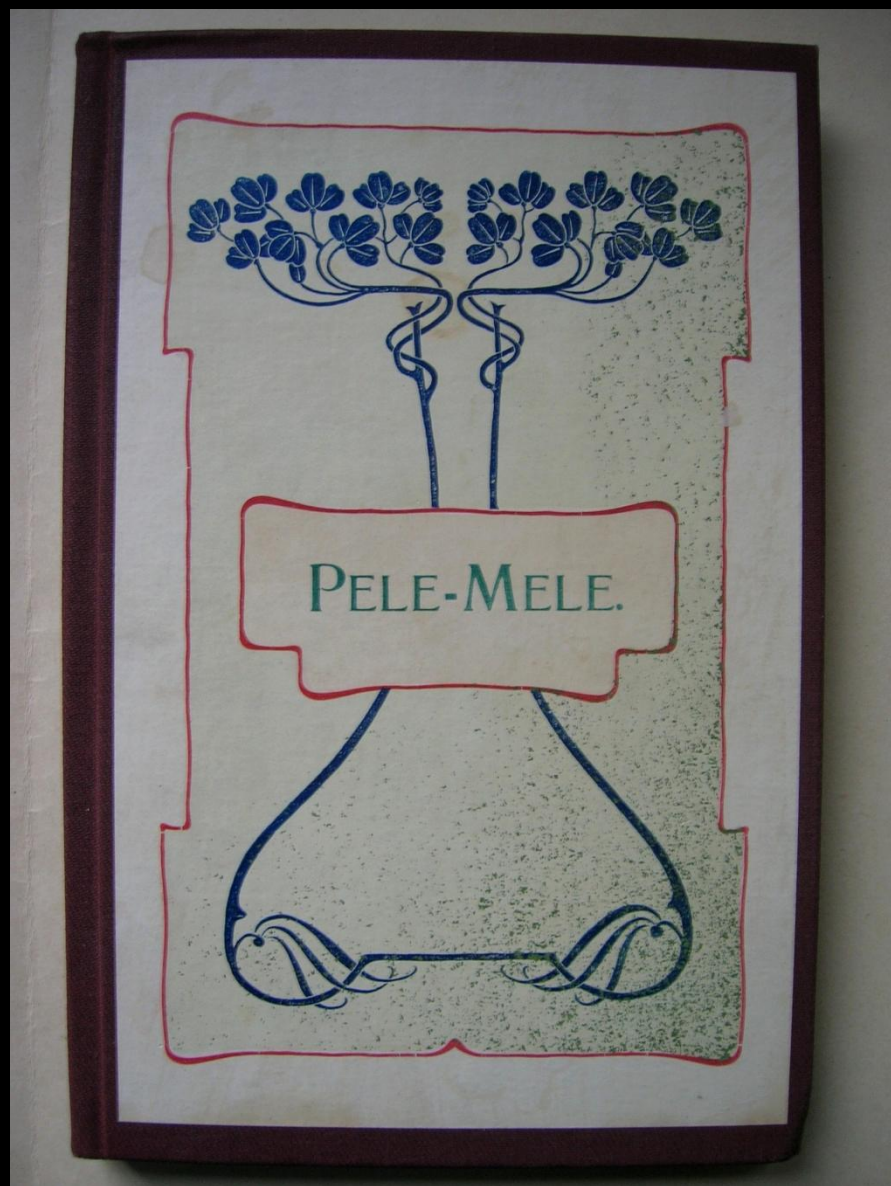
Hyacint A.

Pêle – Mêle

czyli

sztambuchowe „rozmaitości”

Sztambuch młodzieżowy „Pele-Mele” (fr. „rozmaitości”) z 1905 r., właściciel nn., rkp. 3527.
To przedwojenna wersja „złoty myśli” popularnych wśród młodzieży w 2 połowie XX w.

Pêle - Mêle, Lwów 1906, właściciel nn., rkp. 3920

BU UAN
05 K 753

Uwaga!!!

Osoba, wpisująca się w Tęle - Miele

obowiązuje jest zastosować przynaj =

mniej 5 uwag; nadto podpisywać się

pseudonimem, skreślając prawdziwe imię,

nazwisko, oraz datę, na ostatniej karcie.

UWAGA.

Odpowiedzi powinny być:

- a) Krótkie a zwięzłe wyrażenie własnych poglądów;
- b) Pismo czytelne;
- c) Wolno na ostatnich stronicach stawiać nowe zapytania.

NAŚLADOWNICTWO ZASTRZEŻONE.

Instrukcja w wersji drukowanej

Jakie kwestye społeczne cię najbardziej
zajmują?

*Wychowaniu młodzieży, a także
sprawach przyrodzenia mowa
tygi i opuskausk w Kasaric
Eoka*

Jak się zapatrujesz
na staropanieństwo?

Dość, jak ty.

Sztambuch jako dokument epoki

przykład:

*w nurcie emancypacji,
czyli kobiety przełomu XIX/XX wieku
o swoim miejscu na drabinie hierarchii społecznej ...*

13
Kobieta - puch marny,

Kobieta - niebianka,

Kobieta - to sacho, to raju mieszkanca,

To wietrzna istota - serc ludzkich krolowa,

To rodu ludzkiego - mniej wazna polowa. ←

Kobieta? a ja wam powiadam zaiste,

Gdy myśli porządnie i serce ma czyste,

Gdy od cacych uniesień i marzeń jest wolna,

Gdy szczerze dla drugich poświęcić się zdolna,

Gdy ziemi swą kocha uziębłą pocierwem,

Gdy myśl jej od pracy do Boga aż sięga,

Och! wtedy kobieta jest światem ogniwem,

Które niebo z ziemią sprzega.

Wpisana szczerze kochająca.

Kraków dnia 14 września 1889.

Przyjaciółka
Jadwiga.

Z pamiętnika Emilii Bojarskiej,
wpis przyjaciółki Jadwigi,
Kraków 1889

rkp. 3767

Jak się zapatrujesz na kwestię
emancypacji kobiet?

Chciałbym kobietom asygnatko czego
pragnę, aby się jak najprędzej prze-
konały, że zupełnego równouprawnie-
nia z mężczyznami dotrzeć nie
możę i nieporozumie, że inny cel
iżcia kobiety a inny mężczyzny.

Lerarnica 21.8.1905.

Φ.

← zdanie mężczyzny

Emancypacja rozumie
przysposobienie mi oświecenie
kobiety kobiecości, a
próbę jej prawniczą
pracy Eoka

Zupełna emancypacja,
kobiet jest nieporozumieniem
na "Dziad" "Luisit na opaki".
W Łoszanowic 28/9 1905.

Janina

← zdanie kobiety

← zdanie mężczyzny

Wdriek jest rozumem kobiety,
jak rozum wdrikiem jest mężczyzny.

Poleca się przyjacieli
Krzyszta Jurewicz.

Warszawa, dnia 23 lutego 1909r.

XXI wiek - sztambuch démodé

Czy zmierzch kultu pamiątek?